

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากรส่วนตำบล จำแนกตามประเภทบุคลากร ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง
2. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากรส่วนตำบล จำแนกตามประเภท ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บุคลากรส่วนใหญ่เป็นอาชีพข้าราชการ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 63.69 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 87.26 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 45.86

2. การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และ หลักนิติธรรม

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามประเภทบุคลากร ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า

3.1 บุคลากรประเภทต่างกันเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้ บริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 บุคลากรที่จบการศึกษาต่างกันเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้บริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้บริหารตามการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่า

4.1 ด้านหลักนิติธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อข้อบัญญัติ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการใช้กฎหมายเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

4.2 ด้านหลักคุณธรรม เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรให้บริการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

4.3 ด้านหลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีผู้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือผู้ขอรับบริการ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนทราบ

4.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมร่วมกับประชาชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลควรแต่งตั้งประชาชนหรือคณะกรรมการชุมชนเป็นกรรมการจัดซื้อและจัดจ้าง

4.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว และองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีระบบการรับข้อร้องทุกข์ ร้องเรียนจากประชาชน

4.6 ด้านหลักความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรใช้จ่ายงบประมาณโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมกับปริมาณงาน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลได้บังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติอย่างเป็นทางการกับประชาชนทุกหมู่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลตราข้อบัญญัติโดยคำนึงถึงความยุติธรรม ได้ให้ประโยชน์กับบุคลากรและลูกจ้างภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริต และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้บริการอย่างมีคุณธรรม ให้ประโยชน์กับทุกหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำแผนผัง/ขั้นตอน/ระยะเวลาแล้วเสร็จและกำหนดผู้รับผิดชอบ และองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำแผนผัง/ขั้นตอน/ระยะเวลาแล้วเสร็จและกำหนดผู้รับผิดชอบปิดประกาศให้ทราบ

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำข้อร้องทุกข์ ร้องเรียนของประชาชนมาจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งประชาชนหรือคณะกรรมการชุมชนเป็นคณะกรรมการประเมินผลแผนพัฒนาตำบล

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานและองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง

1.6 การวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนและองค์การบริหารส่วนตำบล ประเมินผลการดำเนินงาน อย่างสม่ำเสมอ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยอนันท์ สมุทวณิช (2541:1) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ว่าเป็นลักษณะการปกครองที่กลไกของรัฐทั้งการเมืองและการบริหาร มีความแข็งแกร่งมีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใส และรับผิดชอบต่อความสำคัญกับภาครัฐ และรัฐบาลเป็นหลักสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2542:1) อธิบายว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี คือ ความโปร่งใส ความถูกต้องในการดำเนินงานของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเป็นเสมือนพลังผลักดันที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ เช่นเดียวกับ ลิขิต ชีรวะดิน (2541: 11) อธิบายว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง กระบวนการปกครองบริหารที่อาศัยปรัชญา หลักการที่ถูกต้อง เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของสังคมและนำมาซึ่งความเจริญในด้านต่างๆ และอนันท์ ปันยารชุน (2542: 1) ได้อธิบายถึงความหมายของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีว่าเป็นผลลัพธ์ของภารกิจ การกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไป ภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้กระทำลงไป ในหลายทาง มีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้

สมมุติฐานที่ 2 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปทุมรัตน์จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากรส่วนตำบล จำแนกตามประเภทบุคลากร ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

ผลการวิจัย การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา ระหว่าง ต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความร่วมมือร่วมใจ ความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสุวกิจ ศรีปัดดา (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน นพพล สุรณรงค์รินทร์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากำหนดหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีทัศนะต่อหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน พระธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกัน จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 บวร วิเศษสุนทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย ประชาชนจำแนกตามอายุและการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับนพพล สุรณรงค์รินทร์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากำหนดหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเมื่อเปรียบเทียบตามธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน บวร วิเศษสุนทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อเสนอแนะของพนักงานส่วนตำบล มีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1.1 ระดับการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ารายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 5 ลำดับแรก ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนที่พบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิด โอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อข้อบัญญัติ ($\bar{X}=4.62$) เจ้าหน้าที่ให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาค ($\bar{X}=4.64$) องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนทราบ ($\bar{X}=4.71$) องค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งประชาชนหรือคณะกรรมการชุมชนเป็นคณะกรรมการประเมินผลแผนพัฒนาตำบล ($\bar{X}=4.70$) องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X}=4.69$) ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรดำเนินการ ดังนี้

- 1.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิด โอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อข้อบัญญัติ
- 1.1.2 เจ้าหน้าที่ควรให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาค
- 1.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนทราบ
- 1.1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลควรแต่งตั้งประชาชนหรือคณะกรรมการชุมชนเป็นคณะกรรมการ ประเมินผลแผนพัฒนาตำบล
- 1.1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลควรรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น

1.2 ข้อบังคับพิจารณาว่าข้อเสนอแนะควรพิจารณาเป็นรายชื่อ ดังนี้

- 1.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการ ใช้กฎหมายเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน
- 1.2.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ
- 1.2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีผู้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือผู้ขอรับบริการ
- 1.2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมร่วมกับประชาชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.5 องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว

1.2.6 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการใช้จ่ายงบประมาณให้คำนึงถึงความคุ้มค่า

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งต่อไปหากต้องการทราบรายละเอียดในข้อมูลเชิงลึกควรศึกษาเชิงคุณภาพ

2.2 ควรมีการเปิดโอกาส ในการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ดในด้านนิติธรรม เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อข้อบัญญัติ เพราะเป็นด้านที่อยู่ระดับน้อยเพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาด้านดังกล่าวต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY